

УДК 338.48

Н.С. Юрик, к.е.н., доц., О.В. Шпак, ст. гр. БМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

N.Ye. Yuryk, Ph.D, Associate Professor, O.V. Shpak, st. gr. BM-51

NEED FOR DIAGNOSIS OF ENTERPRISE FINANCIAL CAPACITY

Поняття фінансового потенціалу в працях багатьох вчених-економістів трактується як обсяг власних та позичених фінансових ресурсів підприємства, які необхідні для його ефективної теперішньої та майбутньої фінансово-господарської діяльності. Ці ресурси приймають участь у виробничо-господарській діяльності та залучаються для фінансування певних стратегічних напрямів розвитку підприємства. Таким чином, фінансовий потенціал забезпечує можливість трансформації ресурсного та виробничого потенціалів в результати діяльності підприємства. Не менш важлива і його роль у відтворювальних процесах на підприємстві.

До складу фінансового потенціалу включаються різні фінансові ресурси, що складаються, в свою чергу, з пайового, додаткового та резервного капіталів, цільового фінансування, фондів накопичення, оборотних активів тощо.

Таким чином, фінансовий потенціал можна визначити як фінансові ресурси, з приводу яких виникають відносини на підприємстві з метою досягнення його ефективного та прибуткового функціонування [4].

Більш сучасніше трактування поняття фінансового потенціалу підприємства, відображає відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату [5].

Крім того, якщо виходити з методики оцінки фінансового потенціалу, то фінансовий потенціал – це потенційні фінансові показники виробництва (прибутковість, ліквідність, платоспроможність), потенційні інвестиційні можливості [3].

Отже, під фінансовим потенціалом слід розуміти сукупність фінансових ресурсів, за допомогою ефективного та раціонального використання яких підприємство здатне отримати прибуток та досягти поставленої мети своєї діяльності, а також отримати максимально можливий фінансовий результат (досягнення високих показників ліквідності, прибутковості, платоспроможності, стійкості тощо) [1].

Характеристика фінансового потенціалу може бути виконана з позиції як короткострокової, так і довгострокової перспективи. В першому випадку говорять про ліквідність та платоспроможність фірми, в другому – про її фінансову стійкість.

Фінансовий потенціал забезпечує можливість трансформації ресурсного та виробничого потенціалів у результати діяльності підприємства. До певної міри фінансовий потенціал виступає в ролі важеля, що формує механізм динамічної трансформації ресурсів у результати діяльності підприємства. Не менш важлива і його роль у відтворювальних процесах на підприємстві.

Отже, у зв'язку з цим доцільним вбачається зробити висновок про те, що фінансовий потенціал – сукупність фінансових ресурсів, що знаходиться у розпорядженні підприємства, а також можливість, здатність та необхідність їх як простого, так і розширеного відтворення з метою забезпечення стійкого, динамічного та збалансованого розвитку підприємства.

В умовах ринкової економіки підприємство здійснює свою виробничо-торговельну діяльність самостійно, але конкуренція, що полягає в змаганні підприємств за споживача їх продукції, змушує продавця (виробника) враховувати їх інтереси і запити та виробляти ту продукцію, яка потрібна покупцеві. Підприємство, що програто

в цій боротьбі, звичайно стає банкрутом, а відтак не може оплатити вартість товару, робіт і послуг, розраховуватися з бюджетом по обов'язкових платежах та платежах до позабюджетних фондів, якщо зобов'язання по платежах перевищує вартість його майна. Отже, щоб не стати банкрутом, підприємство мусить постійно стежити за ситуацією на ринку та забезпечити високу конкурентноздатність своєї продукції.

Одним з інструментів з'ясування конкурентноздатності є аналіз фінансового стану підприємства (фінансова діагностика).

Фінансовий стан підприємства – це така різнобічна характеристика якості виробничої та фінансової діяльності підприємства, яка визначає рух, склад та ефективне використання фінансових ресурсів, реалізацію фінансових відносин за допомогою системи показників як на фіксований момент часу, так і в динаміці.

Для ефективної роботи підприємства виникає необхідність у впровадженні системи діагностики його діяльності та окремих складових.

Так, виникає потреба у створенні системи діагностики фінансового стану, яка дозволяє встановити або розпізнати поточне або ретроспективне фінансове положення підприємства.

Система діагностики фінансового стану підприємства – це сукупність взаємопов'язаних елементів, які мають будь-яке відношення до фінансового стану підприємства та підприємства в цілому, які формуються за допомогою алгоритмів, методик, підходів, принципів, механізмів, інструментарію діагностики тощо, з метою простежування, виявлення, встановлення, прогнозування фінансового стану підприємства.

Фінансовий аналіз базується на нагромадженні, трансформації та використанні інформації фінансового характеру, основною метою якого є: оцінити поточний і перспективний фінансовий стан підприємства з позиції їх фінансового забезпечення, виявити доступні джерела засобів і оцінити можливість та доцільність їх мобілізації, спрогнозувати положення підприємства на ринку капіталу.

Оцінка фінансового стану підприємства включає такі основні моменти: аналіз балансу, аналіз майна і джерел їхнього утворення, аналіз ліквідності, платоспроможності, аналіз фінансової стійкості; аналіз руху грошових коштів, аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості; аналіз використання капіталу; аналіз рівня самофінансування; аналіз кредитоспроможності; аналіз оборотності оборотних коштів, ділової активності тощо [2].

Література:

1. Безручко О.О. Визначення сутності фінансового потенціалу підприємства / О.О. Безручко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/67497.doc.htm.
2. Дегтярьова І.Б. Економічна діагностика / І.Б. Дегтярьова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elkniga.info/book_261.html.
3. Стоянова Е.С. Практикум по фінансовому менеджменту. – М.: Перспектива, 2005. – 253 с.
4. Терещенко Е.Ю. Економічна сутність фінансового потенціалу підприємства / Е.О. Терещенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2008dec/7_tereschenko.php.
5. Фомин П.А. Особенности оценки производственного потенциала промышленных предприятий: Библиотека экономиста: бизнес-планирование, бюджет / П.А. Фомин, М.К. Старовойтов. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cis2000.ru/1/37_1_1.shtml-81k.